

Розділ 20. Умови відбування покарання в колоніях

Частиною 2 ст. 102 КВК України визначено, що “режим має зводити і до мінімуму різницю між умовами життя в колонії і на свободі, що повинно сприяти підвищенню відповідальності засуджених за свою поведінку й усвідомленню людської гідності”. Це положення цілком відповідає рекомендаціям, які містяться у Мінімальних стандартних правилах поводження із засудженими та Європейських тюремних правилах, відповідно до яких прийнятий в установі режим повинен прагнути зводити до мінімуму різницю між життям у в'язниці й життям на волі. Отже, для дотримання даних рекомендацій життя засуджених повинне відповідати тому життєвому рівню, який у даний час характерний для нашого суспільства. У 2004 р., наприклад, прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць був встановлений у розмірі 362 грн. 23 коп., а видатки на тримання однієї особи, позбавленої волі, складала приблизно половину цієї суми.

Відповідно до ст. 25 Загальної декларації прав людини кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд і необхідне соціальне забезпечення, які необхідні для підтримання її здоров'я й добробуту. Прикладом утілення цих положень у національне законодавство є ст. 48 Конституції України, відповідно до якої кожен громадянин України (а засуджені до позбавлення волі продовжують залишатися громадянами України) має право на достатній життєвий рівень, а саме: достатнє харчування, одяг, житло. Крім того, і в ст. 49 Конституції проголошено, що кожен має право на охорону здоров'я і медичну допомогу.

Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування осіб, позбавлених волі, належить до найбільш істотних умов відбування покарання. У свою чергу порядок і умови виконання й відбування покарання складають режим позбавлення волі.

У колоніях, на відміну від того безладного способу життя, що зрештою привів особу в місця позбавлення волі, ритм життя засуджених є чітко налагодженим, розміреним, завдяки суворо регламентованому розпорядку дня, який включає в себе час підйому, туалету, фізичної зарядки, приймання їжі, розводу на роботу, перебування на виробництві, перевірку наявності засуджених, проведення загальноосвітнього та професійно-технічного навчання, виховних, культурно-масових та спортивно-оздоровчих заходів. Обов'язковими елементами розпорядку ДНЯ незалежно від зайнятості засуджених на виробництві, оперативної обстановки, пори року є безперервний восьмигодинний сон засуджених і надання їм особистого часу від 1 до 2 годин. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань містять Типовий розпорядок дня засуджених, де у годинах та хвилинах визначається, чим займаються суджені протягом доби. В кожній установі виконання покарань розпорядок дня складається з урахуванням місцевих умов, тривалості дня та затверджується начальником установи. Розпорядок дня установи передбачає не тільки зайнятість засуджених, але й порядок та час роботи всіх відділів, служб, об'єктів та дільниць установи, у тому числі медичної частини, лазні-пральні, перукарні, крамниці, їдальні.

Наближення умов відбування покарання до рівня життя на свободі в колоніях ґрунтується й на тезі, що ізоляція як необхідний атрибут позбавлення волі в колоніях не

є абсолютною. Засуджені мають можливість мати контакти з зовнішнім світом у визначених кримінально-виконавчим законодавством формах шляхом побачень як із родичами, так і з іншими особами, їм надається можливість у деяких випадках виїжджати за межі колоній, дозволяється мати телефонні розмови, одержувати посилки, передачі і бандеролі, листуватися. Засудженим до позбавлення волі створюються необхідні житлово-побутові умови, вони забезпечуються приміщеннями для проживання, їм надається одяг, натільна білизна й взуття за сезоном, а також триразове гаряче харчування. Крім того, засуджені мають право придбавати в магазинах колоній продукти харчування та предмети першої потреби, що теж сприяє поліпшенню їх рівня життя під час відбування покарання.

Умови відбування покарання врегульовані главою 17 КВК України. Згідно зі ст. 115 КВК України особам, які відбувають покарання у виправних і виховних колоніях, створюються необхідні житлово-побутові умови, що відповідають правилам санітарії та гігієни. Норма житлової площі на одного засудженого у виправних колоніях не може бути меншою трьох квадратних метрів, у лікувальних закладах при виправних колоніях, у виправних колоніях, призначених для тримання і лікування хворих на туберкульоз, у стаціонарі — п'ять квадратних метрів. Необхідно звернути увагу на те, що ці норми поки що не відповідають міжнародним стандартам, оскільки за висновками Комітету проти катувань Ради Європи житлову площу, що є меншою семи квадратних метрів, слід розглядати як застосування тортур у місцях позбавлення волі.

Засудженим надається індивідуальне спальне місце й постільні речі. За нормами, встановленими Державним департаментом України з питань виконання покарань, установи виконання покарань забезпечуються (в основному за рахунок власного виробництва) меблями, інвентарем і предметами господарського призначення, а особи, позбавлені волі, забезпечуються одягом, білизною і взуттям за сезоном із урахуванням статі, віку й кліматичних умов, а в лікувальних закладах — спеціальним одягом і взуттям. Вартість речового майна, виданого засудженим у користування, відшкодовується ними за рахунок коштів, зароблених у місцях позбавлення волі, та згідно із заявами за рахунок коштів, щонадійшли на особові рахунки. Після оплати вартості отриманого майна воно переходить у власність засудженого.

За частиною 4 ст. 115 КВК засудженим неповнолітнім, інвалідам першої та другої груп, жінкам з вагітністю понад чотири місяці, непрацюючим жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях, непрацюючим чоловікам віком понад шістдесят років і жінкам — понад п'ятдесят п'ять років (якщо вони не одержують пенсії), а також особам, які звільнені від роботи через хворобу, в тому числі хворим на активну форму туберкульозу, харчування, одяг, взуття, білизна і комунально-побутові послуги надаються безоплатно.

Правилами внутрішнього розпорядку визначається асортимент та кількість предметів, виробів і речей, які можуть перебувати у засудженого. Якщо їх більше за встановлені норми, то вони вилучаються у засудженого і здаються на склад, про що складається акт. Разом із тим, загальна вага предметів і речей (з урахуванням й тих, що зберігаються на складах), які належать засудженому, у всіх випадках не повинна перевищувати 50 кг.

В установах виконання покарань засуджені не тільки можуть придбавати продукти харчування й предмети першої потреби. З метою наближення умов життя в колонії до життя на свободі засудженим можуть надаватися й додаткові платні послуги: медичне обслуговування, фотографування, ремонт годинників, електробритв та інший дрібний

ремонт дозволених до використання предметів і речей, банно-пральні послуги, прокат кіно- та відеофільмів тощо.

Одним з елементів режиму, що відображає різницю між умовами відбування покарання у колоніях різного рівня безпеки, є право засуджених до позбавлення волі придбавати продукти харчування та предмети першої потреби (ст. 108 КВК). Це положення відповідає ст. 76. 2) Мінімальних стандартних правил поведінки з в'язнями, де сказано, що засуджені до позбавлення волі повинні мати можливість витратити частину зароблених ними коштів на придбання дозволених предметів особистого вжитку.

За КВК України засуджені у виправних колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання мають право витратити на місяць для придбання продуктів харчування і предметів першої потреби гроші, зароблені в колонії, в сумі до 100% мінімального розміру заробітної плати (ст. 138); у колонії середнього рівня безпеки — до 80% (ст. 139), а у колонії максимального рівня безпеки — до 70% мінімального розміру заробітної плати (ст. 140). Слід сказати, що ці суми є базовими, бо засудженим, які відбувають покарання у дільницях ресоціалізацій, можуть бути змінені умови відбування покарання. Так, при сумлінній поведінці і ставленні до праці за клопотанням начальника відділення соціально-психологічної служби постановою начальника колонії, погодженою зі спостережною комісією, засудженим може бути дозволено додатково витратити на місяць гроші у виправній колонії: мінімального рівня безпеки після відбуття не менше третини строку покарання в сумі 50% мінімального розміру заробітної плати; середнього рівня безпеки після відбуття не менше половини строку покарання — 40% мінімального розміру заробітної плати; максимального рівня безпеки після відбуття не менше половини строку покарання — 30% мінімального розміру заробітної плати.

За загальним правилом працездатні засуджені можуть придбавати продукти харчування та предмети першої потреби лише за безготівковим розрахунком і на кошти, зароблені в колоніях. Що стосується непрацездатних засуджених, тобто чоловіків віком понад шістьдесят років, жінок — віком понад п'ятдесят п'ять років, інвалідів першої та другої груп, вагітних жінок, жінок, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях, неповнолітніх, то ці позбавлені волі можуть придбавати продукти харчування та предмети першої потреби також на гроші, одержані за поштовими переказами, за рахунок пенсій чи інших доходів. За статтею 108 КВК сума грошей, яку можуть витратити непрацездатні особи для придбання продуктів харчування та предметів першої потреби, дорівнює: для інвалідів першої групи, вагітних жінок, жінок, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях, — сумі мінімального розміру заробітної плати, а для інвалідів другої групи — сумі, що становить шістьдесят відсотків мінімального розміру заробітної плати.

Для придбання засудженими продуктів харчування та предметів першої потреби в колоніях організована щоденна робота магазинів. За графіком у час, визначений розпорядком дня, кожний засуджений у складі відділення соціально-психологічної служби може відвідувати магазин 3-4 рази на місяць.

Засудженим, що тримаються в дільницях посиленого контролю або в камерах колоній (секторів) максимального рівня безпеки, придбання продуктів харчування й предметів першої потреби два рази на місяць здійснюють начальники відділень на підставі заяви засудженого, погодженої з начальником установи.

Асортимент продуктів харчування та предметів першої потреби, які можуть придбати засуджені, затверджений Державним департаментом України з питань виконання

покарань. Загалом він співпадає з переліком продуктів харчування, предметів першої потреби та засобів особистої гігієни, які можуть отримувати засуджені у посилках (передачах). До речі, Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань дозволяють засудженим за кошти, зароблені в колонії або отримані за поштовими переказами, придбавати в установленій відповідним переліком кількості й асортименті продукти харчування та предмети першої потреби в магазині колонії в рахунок належних їм посилок.

Однією з доволі істотних умов відбування покарання є контакти позбавлених волі із зовнішнім світом. Мінімальні стандартні правила поведінки з'язнями рекомендують надавати позбавленим волі "можливість спілкуватися через регулярні проміжки часу і під належним наглядом із їхніми сім'ями або друзями, що мають бездоганну репутацію, як шляхом листування, так і безпосередньо, в ході відвідин". За статтею 110 КВК особи, позбавлені волі, мають право на два види побачень: короткострокові тривалістю до чотирьох годин і тривалі — до трьох діб. Засуджені, що відбувають покарання у виправних колоніях мінімального, середнього та максимального рівня безпеки, можуть одержувати щомісяця короткострокове й один раз на три місяці тривале побачення. Короткострокові побачення надаються з родичами або іншими особами й проходять у присутності молодшого інспектора служби нагляду й безпеки. Тривалі побачення надаються з правом спільного проживання і тільки з близькими родичами (подружжя, батьки, діти, всиновлювачі, всиновлені, рідні брати й сестри, дід, баба, онуки). Тривалі побачення можуть надаватися й з особами, з якими засуджені не перебували в зареєстрованому шлюбі, за умови, що у них є спільні неповнолітні діти, що підтверджено їх свідоцтвами про народження та довідкою органу місцевого самоврядування про факт проживання засудженого (засудженої) з особою, яка прибула на побачення, однією сім'єю. Оплата послуг за користування кімнатами короткострокових і тривалих побачень здійснюється засудженими або їх родичами чи іншими особами за рахунок власних коштів.

Крім побачень засудженим надається право на чотири телефонних розмови протягом року тривалістю до п'ятнадцяти хвилин кожна, при наявності технічних можливостей. Міжміські телефонні розмови оплачуються з особистих коштів засуджених. Засудженим за їхнім проханням дозволяється замінити тривалі побачення короткостроковими, а також тривалі або короткострокові побачення — телефонними розмовами. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань не дозволяють побачення і телефонні розмови між засудженими до позбавлення волі, які перебувають у різних кримінально-виконавчих установах.

За заявою засудженого або особи, яка прибула на побачення, дозвіл на його проведення надається начальником колонії, а у разі його відсутності — першим заступником або посадовою особою, яка виконує його обов'язки. Ці посадовці приймають осіб, які прибули на побачення, інформують про поведінку засудженого і роз'яснюють правила поведінки під час побачення, попереджають про можливу відповідальність за нелегальні передачі. Особам, які прибули на побачення, до кімнат тривалих побачень дозволяється проносити продукти харчування та цивільний одяг для використання під час побачення, а також предмети та речовини, зберігання яких засудженим не заборонено. У свою чергу, засуджені можуть проносити в кімнати тривалих побачень туалетні речі, туалетні вироби, власні альбоми, літературу чи періодичні видання, якщо вони бажають передати їх родичам. Не дозволяється

передавати засудженим або ж отримувати від них будь-які документи, записи, креслення і т. ін. Якщо є достатні підстави підозрювати, що особа, яка прибула на тривале побачення, має намір передати засудженому предмети, вироби та речовини, зберігання яких заборонено засудженим, або отримати від засудженого заборонені речі, начальник установи доводить до відома такій особі, що побачення буде надано лише після того, як особа погодиться на огляд її речей і одягу до і після побачення. У разі виявлення в особі, яка прибула на побачення, прихованих від огляду заборонених предметів тривале побачення не надається й вирішується питання про притягнення до адміністративної відповідальності. Коли особа, яка прибула на побачення, відмовиться від огляду речей і одягу, за її бажанням можливе надання короткострокового побачення.

Щодо засуджених, то вони у будь-якому випадку підлягають повному обшуку до і після побачень.

Яскравим прикладом прояву принципу гуманізму у поведженні із засудженими є надання їм можливості короткочасних виїздів за межі виправних колоній. Так, ст. 111 КВК передбачає, що засудженим, які тримаються у виправних колоніях мінімального й середнього рівня безпеки, виховних колоніях, може бути дозволено короткочасні виїзди за межі колонії на території України на строк до семи діб, не рахуючи часу, необхідного для проїзду в обидва кінці, але не більше трьох діб, у разі таких виключних обставин, як смерть або тяжка хвороба близького родича, що загрожує життю хворого; стихійне лихо, що спричинило значну матеріальну шкоду засудженому або його сім'ї.

Дозвіл на короткочасний виїзд у зв'язку з виключними обставинами дається начальником колонії протягом доби за заявою засудженого з урахуванням особи й поведінки засудженого. Час перебування засудженого поза межами колонії зараховується в строк відбування покарання. Вартість проїзду засудженого оплачується ним особисто або його родичами.

Одержання засудженими до позбавлення волі посилок, передач і бандеролей є ще одним каналом підтримання зв'язків із зовнішнім світом. На відміну від побачень, кількість яких не залежить від рівня безпеки колонії, посилки позбавлені волі мають право одержувати: у колонії мінімального рівня безпеки — сім посилок (передач) і чотири бандеролі; у колонії середнього рівня безпеки — шість посилок (передач) і чотири бандеролі; у колонії максимального рівня безпеки — п'ять посилок (передач) і дві бандеролі. Максимальна вага однієї посилки (передачі) визначається за діючими поштовими правилами й може досягати 30 кг. Порядок одержання засудженими посилок (передач) і бандеролей та перелік продуктів харчування, предметів першої потреби та засобів особистої гігієни, які можна і які заборонено надсилати засудженим у посылках (передачах), визначається Правилами внутрішнього розпорядку установ виконання покарань. Так, згідно з Переліком, затвердженим Державним департаментом України з питань виконання покарань, засудженим можна надсилати будь-які придатні до вживання продукти харчування, виготовлені не в домашніх умовах, а також тютюнові вироби фабричного розфасування, сигарети та чай. Це означає, що обмеження встановлені на продукти, що швидко псуються, з простроченим терміном реалізації, консервовані продукти, виготовлені в домашніх умовах, продукти, що потребують додаткового приготування шляхом термічної обробки, а також на спиртні напої та пиво. У число предметів першої потреби входять: одяг, білизна, взуття, годинники із некоштовних металів, бритви електричні або механічні чи безпечні з касетними

головками, електрокип'ятильники побутові промислового виробництва, засоби особистої гігієни, підручники і навчальне приладдя, література та періодичні видання, настільні ігри тощо. Правила внутрішнього розпорядку роблять виняток для важкохворих засуджених, вагітних жінок, жінок, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях, інвалідів першої та другої груп, які незалежно від призначеного їм виду виправної колонії можуть одержувати додаткові посилки (передачі) і бандеролі в кількості й асортименті, що визначаються медичним висновком. При цьому лікарські засоби і вироби медичного призначення, які одержують засуджені відповідно до медичного висновку, не включаються в число посилок (передач) і бандеролей.

Згідно зі ст. 113 КВК усім категоріям засуджених до позбавлення волі дозволяється одержувати й відправляти листи й телеграми за власний рахунок без будь-яких обмежень їх кількості. Листування між позбавленими волі, які не є родичами, можливе тільки з дозволу адміністрації колонії.

Відправлення засудженими листів проводиться тільки через адміністрацію колонії. Оскільки кореспонденція засуджених підлягає перегляду, то для спрощення цієї процедури листи опускаються до поштових скриньок на території колонії або передаються представникам адміністрації у незапечатаному вигляді. Листи засуджених, виконані тайнописом, шифром або із застосуванням інших умовностей, а також ті, що мають цинічний характер або відомості, що не підлягають розголошенню, адресату не надсилаються і знищуються, про що оголошується засудженому.

За частиною 4 ст. 113 КВК пропозиції, заяви і скарги, адресовані уповноваженому Верховної Ради України з прав людини та прокуророві, переглядові не підлягають і не пізніше як у добовий строк надсилаються за належністю. У зв'язку з цим показово, що § 43 Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань називає ще одного адресата, кореспонденція якому переглядові не підлягає, — це Європейський Суд з прав людини. Така редакція хоча й виходить за межі норми КВК України, але, разом із тим, вона більш близька до ч. 3 ст. 36 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, де сказано, що кожен в'язень повинен мати можливість звертатися як до органів центрального тюремного управління, так і до судової влади чи інших компетентних органів із заявами чи скаргами, зміст яких не повинен цензуруватися. Так само й ст. 42.3 Європейських тюремних правил містить положення, згідно з яким кожному ув'язненому дозволяється направляти в незапечатаному конверті прохання або скаргу в центральні органи управління кримінально-виконавчою системою, судові чи інші компетентні органи. Отже, хоча позбавлені волі в Україні й не можуть звертатися в центральний апарат Державного департаменту України з питань виконання покарань або ж у вітчизняні суди без того, щоб їх заяви чи скарги переглядалися адміністрацією колонії, але на рівні підзаконного нормативного акту їм усе ж таки дозволяється звертатись за захистом своїх прав до Європейського Суду з прав людини.

Згідно зі ст. 3 Європейських тюремних правил цілі виправного впливу на засуджених полягають у тому, щоб зберегти їх здоров'я та гідність. У справі підтримання здоров'я засуджених особливо важливу роль безсумнівно відіграє харчування засуджених. У Пояснювальній записці до Європейських тюремних правил звертається увага на те, що їжа та вода складають основу самого життя й неминуче опиняються в центрі уваги людей, що приречені на монотонність тюремного існування. Якість їжі, її приготування та зовнішній вид можуть виявитися вирішальними при оцінці ув'язненими того, наскільки уважно та відповідально ставиться до них адміністрація місця позбавлення волі. Через

це організація харчування також важлива для вироблення у осіб, позбавлених волі, позитивного ставлення до всього процесу їх виправлення та навчання. Ось чому повинно бути зроблено все для того, щоб забезпечити ув'язненим таке харчування й такі умови, в яких приймається їжа, що були б максимально наближені до середнього рівня в системі громадського харчування за межами місць позбавлення волі. 16 червня 1992 року постановою Кабінету Міністрів України були затверджені норми добового забезпечення продуктами харчування засуджених до позбавлення волі. Для різних категорій позбавлених волі встановлено 11 норм харчування. Норми харчування осіб, позбавлених волі, є диференційованими. Окремо є норми для дорослих і неповнолітніх, для дітей, що перебувають у будинках дитини при установах виконання покарань, для хворих, що перебувають на стаціонарному лікуванні, для вагітних жінок і матерів-годувальниць, для осіб, що постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС. Норми харчування враховують місцезнаходження особи (у дорозі, в колонії чи слідчому ізоляторі), характер зайнятості засуджених на роботі. Залежно від цих показників змінюється асортимент продуктів і сумарна енергетична цінність тієї чи іншої норми. Як правило, кожна з норм забезпечення засуджених продуктами харчування поділяється на дві піднорми: загальну і норму дієтичного харчування. Так, норма № 1 А (загальна) забезпечення продуктами харчування засуджених, що перебувають в установах виконання покарань, передбачає на добу: 500 г хліба із суміші борошна житнього і пшеничного 1 сорту; 150 г хліба пшеничного із борошна 2 сорту; 120 г крупи; 100 г м'яса; 100 г риби; 550 г картоплі; 250 г овочів, а також бобові, макаронні вироби, жири, маргарин, олія, цукор, чай, сіль і т. ін. Енергетична цінність цієї норми складає 3026,2 ккал. Норма № 1 Б (дієтичного харчування) за рахунок доповнення деякими продуктами харчування (масло тваринне, рис, манна крупа) має енергетичну цінність 3059,4 ккал.

За підсумками чотирьох інспекційних поїздок в Україну експертів Комітету проти катувань Ради Європи, що відбулися в 1998, 1999, 2000 і 2002 рр., було зроблено висновок, що харчування засуджених та ув'язнених в Україні не є достатнім для підтримання їх здоров'я, а отже є порушенням прав людини. Така ситуація склалась через щорічне недостатнє фінансування з Державного бюджету потреб установ виконання покарань. Для виправлення цього становища Державний департамент України з питань виконання покарань розробив комплексну програму щодо покращення продовольчого забезпечення спецконтингенту та зміцнення матеріальної бази установ кримінально-виконавчої системи України на 2001-2005 рр. Посилення уваги до самозабезпечення кримінально-виконавчої системи привело до позитивних зрушень. Так, на початок 2004 року серед установ виконання покарань функціонувало 11 виправних колоній із сільськогосподарським профілем виробництва, які обробляли 48 тис. га землі. З метою забезпечення продуктами харчування всіх осіб, позбавлених волі, у цих колоніях вирощують зернові, технічні культури, картоплю, овоче-баштанні рослини, розвивають птахівництво, тваринництво. Колонії мають тепер власні переробні комплекси: млини, хлібопекарні, обладнання для виробництва макаронних виробів, дільниці консервації та соління овочів, цехи виготовлення молочної продукції тощо.

Ще однією з умов відбування покарання є медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі, що здійснюється медичною службою установ виконання покарань. Відповідно до міжнародних документів медичне обслуговування в установах виконання покарань має надаватися й організовуватися за такими якісними стандартами й на високому професійному рівні, що відповідають тим, які використовуються в установах

охорони здоров'я поза місцями позбавлення волі. Відповідності до ч. 2 ст. 116 КВК лікувально-профілактична і санітарно-протиепідемічна робота в місцях позбавлення волі організовується і провадиться так, як це визначено законодавством про охорону здоров'я. Це означає, що організація медико-санітарного забезпечення в колоніях відповідає вимогам її надання населенню країни. Станом на 2004 рік у кримінально-виконавчій системі України функціонує 21 лікарня, з яких соматичного профілю — 11, протитуберкульозного — 10.

Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань передбачають, що в колоніях здійснюється: а) клінічне обстеження та нагляд за засудженими з метою оцінки стану здоров'я, а при виявленні хвороб — застосування раціональної терапії та встановлення непрацездатності; б) амбулаторне, стаціонарне і спеціалізоване лікування методами та засобами, що рекомендовані інструктивно-методичними вказівками Міністерства охорони здоров'я України.

На медичну службу установ виконання покарань покладені завдання:

- здійснення медичного контролю за станом здоров'я осіб, позбавлених волі, шляхом проведення систематичних медичних оглядів та обстежень з метою своєчасного виявлення хворих із соматичними, інфекційними, паразитарними й іншими захворюваннями та осіб з патологічними та передпатологічними станами;
- надання медичної допомоги в місцях позбавлення волі, а при необхідності — залучення ресурсів лікувальних закладів територіальних органів охорони здоров'я;
- організація забезпечення медичного благополуччя;
- контроль за організацією харчування осіб, які тримаються в місцях позбавлення волі відповідно до норм, що визначені Кабінетом Міністрів України; систематичний аналіз стану захворюваності й втрати працездатності з метою проведення лікувально-профілактичних заходів;
- пропаганда медичних та гігієнічних знань.

Крім того, що засуджені забезпечені належного рівня обслуговуванням медичною службою колонії, вони також мають право звертатися за лікарськими консультаціями та лікуванням до медичних установ, що надають платні послуги. Консультації та лікування у таких випадках проводяться в медичній частині колонії під наглядом працівників медичної служби. Оплата цих послуг і придбання ліків здійснюються за Рахунок власних коштів засудженими або їх родичами.